

Grund- og nærhedsnotat

Forslag til en ny Europæisk Konsensus om Udvikling – Vores verden, vores værdighed, vores fremtid

KOM (2016) 740 final

Nyt forslag.

1. Resumé

Kommissionen har den 22. november 2016 udsendt en meddelelse om revision af EU's udviklingspolitiske strategi, den såkaldte Europæiske Konsensus om Udvikling fra 2006. På Rådsmødet (udenrigsanliggender-udvikling) den 28. november 2016 var der en første drøftelse af meddelelsen. Formandskabet forventer, at den nye udviklingskonsensus vil blive vedtaget i form af en fælles erklæring mellem Rådet, medlemslandene, Europa-Parlamentet og Kommissionen, der ventes vedtaget på Rådsmødet (udenrigsanliggender-udvikling) den 19. maj 2017 og underskrevet i forbindelse med European Development Days den 7.-8. juni 2017.

2. Baggrund

Med vedtagelsen af 2030-dagsordenen og de 17 verdensmål for bæredygtig udvikling er FN's medlemslande i september 2015 enedes om en fælles ramme for bæredygtig udvikling, der grundet dagsordenens universalitet og indbyrdes sammenhæng gælder for alle verdens lande. Sammen med aftalen om udviklingsfinansiering (Addis Ababa Action Agenda) og Parisaftalen om klimaforandringer udgør de 17 verdensmål den nye globale ramme for bæredygtig udvikling frem mod 2030.

EU og medlemslandene indtog en aktiv og ambitiøs rolle i forbindelse med FN-forhandlingerne om 2030-dagsordenen. Fra både medlemslandenes og tredjelandes side er der derfor en forventning om, at EU også fremadrettet går forrest i arbejdet med bæredygtig udvikling, herunder i den konkrete opfølgning på de 17 verdensmål. Revisionen af den Europæiske Konsensus om Udvikling har i det lys til formål at etablere en overordnet ramme for EU's og medlemslandenes udviklingspolitik, der afspejler det paradigmeskifte, som 2030-dagsordenen lægger op til.

Parallelt med nærværende meddelelse har Kommissionen fremlagt en meddelelse om EU's generelle opfølgning på 2030-dagsordenen (intern såvel som eksternt opfølgning)¹ og en meddelelse om EU's fremtidige samarbejde med landene i Afrika, Vestindien og Stillehavet (AVS-landene), når den såkaldte Cotonou-aftale udløber i 2020.² I Kommissionens optik udgør de tre meddelelser tilsammen en ambitiøs pakke til opfølgning på 2030-dagsordenen.

3. Formål og indhold

Formålet med meddelelsen er at skabe en overordnet fælles ramme for EU's og medlemslandenes fremtidige udviklingspolitik med afsæt i 2030-dagsordenen samt for det videre samarbejde med partnerlandene. Forslaget afløser den eksisterende udviklingskonsensus

---

1 'Næste skridt hen imod en bæredygtig europæisk fremtid – En europæisk indsats for bæredygtighed' 2016/739 final

2 'Et fornyet partnerskab med landene i Afrika, Vestindien og Stillehavet', JOIN (2016) 52 final

fra 2006 samt Dagsordenen for Forandring fra 2011 (Agenda for Change). Udgangspunktet er, at EU og medlemslandene også fremadrettet skal være globale ledere i forhold til et udviklings samarbejde, som, i samspillet med andre EU-politikker, bidrager til EU's håndtering af de globale udfordringer og til at opbygge en bedre verden. I forlængelse af EU's globale strategi fra juni 2016 skal den nye Konsensus bidrage til udmøntning af prioriteterne for EU's eksterne optræden, herunder gennem støtte til modstandsdygtighed på alle niveauer og fremme af velstand for alle.

Det er endvidere formålet at definere en fælles tilgang til udviklingspolitikken, som skal vedtages i form af en fælles erklæring mellem Rådet, medlemslandene, Europa-Parlamentet og Kommissionen og anvendes som ramme for både EU og medlemslandene.

Kommissionens forslag til den reviderede Europæiske Konsensus definerer med afsæt i 2030-dagsordenens fem overordnede indsatsområder: mennesker, kloden, velstand, fred og partnerskaber³. Med udgangspunkt i EU's og medlemslandenes fælles principper og værdier identificeres endvidere en række fælles prioriteter for den fremtidige udviklingsindsats og samarbejdet med udviklingslandene og internationale institutioner.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets Udviklingskomité (DEVE) har den 27. januar 2017 vedtaget sin udtalelse vedr. den nye Europæiske Konsensus. Udtalelsen ventes formelt vedtaget på Europa-Parlamentets plenarforsamling i februar.

I udtalelsen sætter udviklingskomiteen de 17 verdensmål og de økonomiske, sociale og miljømæssige aspekter af udvikling centralt i en ny Konsensus. Samtidig opfordres der til fornyet fremdrift i forhold til nye udfordringer i form af bl.a. klimaforandringer, migration og sikkerhedsudfordringer, dog således at udryddelse af fattigdom fortsat er den centrale målsætning for EU's udviklingspolitik.

I forhold til migration og udvikling tages afstand fra brug af konditionalitet samt koblinger mellem henholdsvis bistand og grænsekontrol, håndtering af migration og tilbagetagelsesaftaler. Udviklingskomiteen opfordrer herudover bl.a. til styrket fokus på koordination, effektivitet og målretning af udviklingsbistanden, involvering af den private sektor (dog således at man respekterer sociale, miljømæssige og menneskerettigheds standarder) samt styrket fokus på nationalt ejerskab og ressourcemobilisering i tråd med 2030-dagsordenen.

Europa-Parlamentet ønsker desuden øget kontrol med EU's udviklings samarbejde, herunder trustfonde og den foreslåede eksterne investeringsplan.

Det er værd at bemærke, at udviklingskomiteens udtalelse ikke indeholder en klar henvisning til Cotonou-aftalen eller EU-partnerskabsaftaler (EPA'er) til trods for den oplagte mulighed for at koble Konsensus og Post-Cotonou-processen.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

---

³ På engelsk refereres til de fem P'er for *people, planet, prosperity, peace* og *partnerships*

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Meddelelsen i sig selv har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser. I det omfang den nye Europæiske Konsensus om Udvikling udmøntes i konkrete initiativer, som ikke udelukkende vedrører finansieringsinstrumenter, vil det skulle vurderes, om det i det konkrete tilfælde vil medføre lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Meddelelsen i sig selv har ingen statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervs-mæssige konsekvenser, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen. I det omfang den nye Europæiske Konsensus om Udvikling udmøntes i konkrete initiativer, vil det skulle vurderes, om det vil medføre økonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Meddelelsen skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Forslaget har været sendt i høring i Specialudvalget for Udviklingspolitiske Spørgsmål.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at medlemslandene vil arbejde for, at den nye Europæiske Konsensus om Udvikling bliver en ambitiøs, strategisk og afgrænset ramme for EU's og medlemslandenes fremtidige udviklingspolitik med et klart afsæt i 2030-dagsordenen og verdensmålene samt i EU's Globale Strategi fra 2016. Det forventes derudover, at medlemslandene vil arbejde for en mere integreret tilgang på tværs af politikker og instrumenter, idet der dog også ventes varierende holdninger og ambitionsniveau på de enkelte politikområder. Nogle medlemslande forventes desuden at arbejde for at åbne op for at eksterne aktører, herunder fra civilsamfundet og det private erhvervsliv, kan tilslutte sig den nye Europæiske Konsensus.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen vil arbejde for en ambitiøs ny Europæisk Konsensus, hvor 2030-dagsordenen og verdensmålene udgør det klare afsæt for EU's fremtidige udviklingspolitik. Fra dansk side vil man endvidere arbejde for, at EU's fremtidige udviklingspolitik bliver en integreret del af opfølgningen på EU's Globale Strategi fra juni 2016 og fastholder denne strategis høje ambitionsniveau for udmøntning af verdensmålene og en mere integreret tilgang på tværs af politikker og instrumenter. Regeringen vil desuden arbejde for, at en ny Europæisk Konsensus og det fremtidige samarbejde med AVS-landene og andre partnerlande efter 2020 smelter sammen, så de udgør en samlet og ambitiøs platform for EU's fremtidige samarbejde med partnerlandene.

Regeringens konkrete prioriteter vil tage udgangspunkt i den nye danske udviklingspolitiske og humanitære strategi. Regeringen vil med afsæt i den nye danske strategi arbejde for, at den

europæiske udviklingskonsensus repræsenterer et reelt paradigmeskift i EU's og medlemslandenes fremtidige udviklingssamarbejde i tråd med 2030-dagsordenen og Addis Ababa-aftalen om udviklingsfinansiering fra 2015. Regeringen vil arbejde for en styrket kobling mellem humanitære og langsigtede udviklingsindsatser som et nødvendigt svar på langvarige kriser. Endvidere vil regeringen arbejde for, at den nye Europæiske Konsensus tager højde for princippet om *'leave no one behind'*, der er tilknyttet 2030-dagsordenen, og dermed lægger op til, at sammenhængende indsatser skal nå sårbare grupper i alle lande, især de lande, der er ramt af kriser og væbnet konflikt. Regeringen vil i denne sammenhæng understrege lokale myndigheders og civilsamfundsorganisationers rolle i at levere lokalt forankrede bæredygtige indsatser, især på et tidspunkt, hvor civilsamfundet er under pres mange steder.

Regeringen vil herudover arbejde for, at den nye Europæiske Konsensus får en bredspektret tilgang til migration som et centralt element, der afspejler noget-for-noget-princippet. Regeringen vil desuden arbejde aktivt for en fastholdelse af ambitionsniveauet for EU's rolle som frontløber for kerneværdier og menneskerettigheder, herunder især kvinders og pigers rettigheder inklusiv seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder.

I tråd med 2030-dagsordenen vil regeringen arbejde for, at styrkede partnerskaber med den private sektor, herunder i forhold til finansiering og investeringer, får en central rolle i den nye Europæiske Konsensus, således at disse kan bidrage til at nå verdensmålene og sikre inklusiv bæredygtig vækst og udvikling baseret på additonalitet. Samtidig vil regeringen arbejde for, at EU's fokus på udviklingslandenes hjemlige ressourcemobilisering styrkes, herunder ift. skat og *"collect more – spend better"*-princippet.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for Rådsmødet (udenrigsanliggender – udvikling) den 28. november 2016.